

SKI HISTORIE- LAG

Kalender 1995

Nordre Finstad gård

Bildet er fra 1915 og viser den staselige gården en vinterdag. Huset på Nordre Finstad ble bygget i 1870-åra.

I 1911 ble gården kjøpt av Jakob Fredrik Strand som var kjøpmannssønn og Oslo-gutt. Bryggerhuset til høyre på bildet ble i eldre tid brukt til ølbrygging, bakst o.lign. Idag er det leilighet, garasje og verksted. Våningshuset er på 200m² i to etasjer og er bygget i sveitserstil. Huset har krevet mye vedlikehold og er blitt pietetsfullt modernisert.

Jakob Fredrik Strand var gift med Ågot Johanne Melby fra Nordby. Da de drev gården, var det både hester, kyr, kalver, gris, sauer og høns der. Ellers

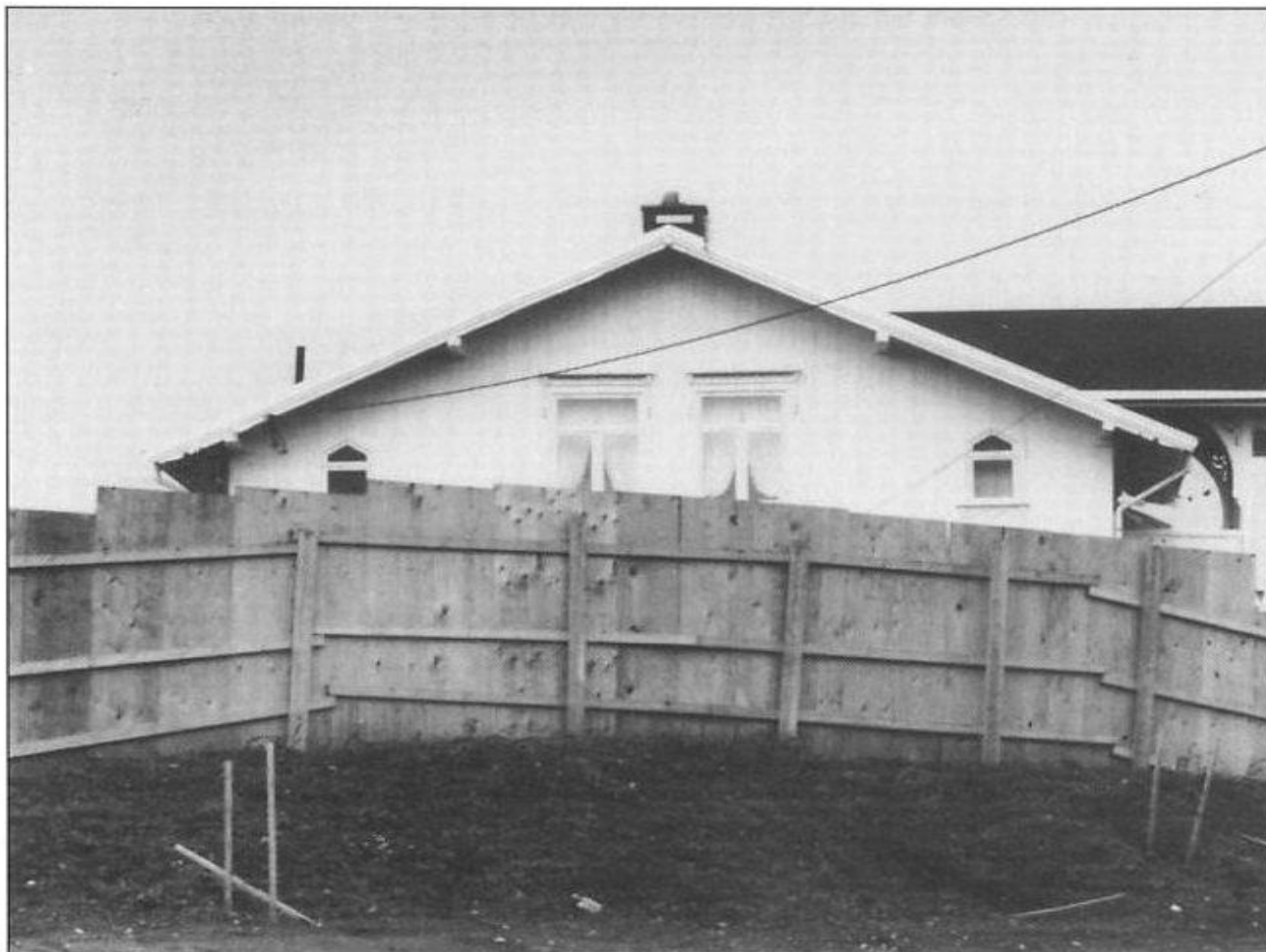
var det korn, poteter og grønnsaker som ble dyrket. I den tiden var det gjerne 3 ansatte som var med i arbeidet på gården.

I 1959 tok sønnen Arne Fredrik Strand over gården og drev den selv frem til begynnelsen av 70-åra. Da var det bare korn, poteter og gris som ble produsert.

De senere årene har jordveien vært bortforpaktet.

Informanter: Johanne Eidevik og Arne Fredrik Strand.

Bilde nr.: 213 - 174 - 67

Jernbanen «spiser»

Eiendommen var opprinnelig mye større enn idag, men gjennom årene er mye grunn avgitt til boligbygging, veier og jernbane.

Geir Hansen, Østlandets Blad

Villa Kringsjø

Idrettsvegen 24 ble oppført for sogneprest og prost J.W.Gedde Dahl (1845–1921) da han i 1919 gikk av etter 48 år i kirkens tjeneste, de siste 13 år i Kråkstad. Bildet viser baksiden, og den mørkkledde mannen til venstre er antagelig den pensjonerte presten.

Huset er mest kjent som Barnehjemmet. Det ble kjøpt og drevet av Oslo Indremisjon fra 1922 og helt fram til 1971 da det ble overtatt av Ski kommune som benyttet det til helse- og velferdssentral for eldre inntil det nye Helse- og Eldresenteret ble bygget i Kirkevegen. Nå er det «Kjeller'n» ungdomsklubb, og både huset og den fire mål store hagen er i bruk året rundt av barn og ungdom i alderen 7–20 år.

En del vinduer ble skiftet ut med kopier for noen år siden, men ellers er dette trolig det eneste ungdomshuset i Ski sentrum der eksteriøret stadig er noenlunde intakt. Også tre-arkitekturen ble påvirket av denne byggestilen de første tiår av vårt århundre. Typisk er det valmede mansardtaket dekket med lappskifer, vinduene med små ruter øverst og karnappet på fasaden.

*Informant: Ivar Johnsen
Bilde nr. 213 - 050 - 02*

Barnehjemmet

Oslo Indremisjon kjøpte Kringsjå for å drive barnehjem her. Dette ble kalt «Storeheimen» og var jentenes hus i 1940–50 årene. Guttene bodde på «Vesleheimen», et mindre hus som senere ble «Håndverker'n». Kringsjå ble kjøpt av Ski kommune da barnehjemmet ble nedlagt i 1971.

*Informant: Kirkens Bymisjon
Bilde: 213 - 050 - 01*

Første-klasse på Ski skole 1927

Dette årskullet var så stort at både Samfundsbygningen og Salen måtte tas i bruk. Læreren er Magda Karlson som begynte ved Gjed-sjø skole i 1924, men arbeidet senere i mange år i folkeskolene i Ski og Kråkstad og var da bedre kjent som «frøken» Veydahl.

Første rekke fra venstre: Inger Røberg, Gerd Bjørseth, Irene Jansen, Kirsten Lunde, Solveig Ruud, Inger Johanne Skuterud, Klara Helgesen, Elisabeth Ringstad, Astrid Hansen, Gerd Fridholm.

Annen rekke: Torleif Skaarud, Johnny Jakobsen, Ruth Helgesen, Aasta Wergeland, Gerd Alming, ?, Rudolf Person (=Sverre Østen), Oddvar Andersen, Kåre Davidsen.

Tredje rekke: Egil Lund, Erling Karlsen, Harry Olausson, Tron Tronsen, Kristian Modin, Arne Fr. Strand, Georg Sinnerud, Odd Haugteien, Pål Aandahl, Erling Isachsen.

Informant: Solveig Eriksen
Bilde nr.: 213 - 104 - 01

Samfundsbygningen

På initiativ av Ski Vel og en håndfull foreninger og lag ble Samfundsbygningen reist i 1921 for å skaffe stasjonsbyen et tidsmessig forsamlingshus. Folkets Hus var blitt bygget på Gamlevegen tre år tidligere. I kjelleren innredet Sanitetsforeningen folkebad, i første etasje holdt Middelskolen til og en kort periode også Follo Landbruksskole. Ski Folkeboksamling var det også plass til. I annen etasje var forsamlingsalen med scene, og senere kino. Bygningen brant ned under kinoforestillingen på konfirmasjonssøndagen 3. oktober 1937. Ingen kom til skade.

Bygningen hadde fasade mot det planlagte torvet og hadde adresse til Idrettsvegen. Den ble tidligere kalt Sportsplasseveien, men på folkemunne hette den «Svinestien». Den ble utbedret av Telegrafvesenet fram til dets hus i Sandervegen i 1923–24 og opparbeidet som offentlig vei i 1927, samme år som klassebildet ble tatt.

*Informant: Ivar Johnsen
Bilde nr.: 213 - 196 - 27*

Løkkefotball

Fotball har alltid samlet gutta. Her er de i fin oppstilling med ballen i midten. Det er fem gutter fra strøket rundt Folkets Hus og to på besøk fra Horten. Det var alltid kjekt med litt nytt blod når en hadde et alibi for å ville bli med. Men gutta fra «Nyveien» (Nordbyvegen) ble jagd hjem!

Bildet er antagelig tatt våren 1945. Balløkka som lå mellom Gamlevegen og Granlivegen ble kalt «Jøssingtomta» og ble bebygget i 1960.

Fotballspillerne er følgende forfra: Kjell Pettersen, Bjørn Holger Andersen og Tormod Sten Olsen. I midten: Freddy Andresen. Bakre rekke: Eilif Pedersen og brødrene fra Horten Tor og Gunnar Fjelly.

*Informant: Tormod S. Olsen
Bilde nr.: 213 - 150 - 03*

Gjeppe pinne

Dette var en populær leik om våren og sommeren, og den trengte ikke særlig utstyr. To steiner som gjerne var litt kantete og to trestokker, en kort og en lang. Så fordelte en seg i to lag som var passelig jevne, og spillet var igang.

Spillet startet med den lille pinnen liggende over steinene. Med den lange pinnen gjeppet en spiller på innelaget den lille så langt som mulig. Hvis utelaget klarte å få tak i den lille pinnen i lufta, ga det poeng. I mellomtiden ble den store pinnen lagt på steinene. Med den lille skulle en kaste mot denne og prøve å få den av steinene – å danke. Skjedde det, byttet lagene inne og ute.

Ellers fortsatte leiken med en ny variant.

Når ble det gjeppet pinne sist i Ski?

Informant: Torger Nore
Bilde nr.: 213 - 196 - 22

Vennskapskamper innen idretten

Fra 1930-årene og frem til 1949 hadde Ski Idrettslag en vennskapsklubb i Säffle i Sverige. Det svenske laget het Sifhella, og klubbene traff hverandre til kamp og konkurranse hvert år, annenhver gang på Ski og i Sverige.

Deltagerne måtte selv bekoste reise og andre utgifter, til og med tapt arbeidsfortjeneste. Til gjengjeld brakte idretten mye glede, også sosialt. Om kveldene kunne det bli folkeparkbesøk i Sverige. Innkvarteringen var oftest privat.

På bildet står Ski-laget (friidrettsgruppa) oppstilt før en pokalkamp i Sverige. Bildet er antagelig fra 1945 eller 1946. Seier og tap ble nokså like-
lig fordelt, da de to klubbene var svært jevne.

Informant: Einar Olausson

Bilde nr.: 213 - 22 - 11

Flaggborg

Fra gjestebesøket Ski – Säffle. To bunadskledde jenter klar til å lede innmarsjen på idrettsplassen. Historielaget mangler navn, kan noen hjelpe oss?

Bilde nr.: 213 - 22 - 13

Ski Menighetskor

På initiativ av daværende kallskap. Ihlen Nistad ble opptakten til Ski Menighetskor gjort i september 1955. Den første dirigenten var Anfinn Øyen som da tjenestegjorde som organist i Ski kirke. De etterfølgende organisatorer har alle ledet koret i tur og orden: Arnljot Kjeldaas, Knut Aambø, Oddmund Åvik og frem til sistemann Rolf Wiklund. Koret skulle ha feiret sitt 40 års jubileum nå i 1995, men det ble dessverre slutt på virksomheten våren 1994.

Bildet er tatt på en forsommer-tur til Hadeland i 1959 der koret kvitterer for en hyggelig mottagelse med sang på trappen. Dirigent Arnljot Kjeldaas sees til høyre med ryggen mot fotografen.

Fra venstre gjenkjennes Erik Hellerud, Ulf Bergsjø, Torger Nore, Hans Ihlen Nistad, Gunvor Lande, Josef Dammen, Sigrid Nistad, Signe Brovold, Sigfrid Ruud, (?) og t.h. for dirigenten Elsa Fagermoen. Foran med ryggen mot fotografen Berit Bergsjø og delvis skjult av henne Gretha Nysæther og Ruth Nordahl.

*Informant: Torger Nore
Bilde nr.: 213 - 104 - 02*

Ski Damekor i 1938

Her er koret med sin dirigent Hampus Hult Nystrøm på trappen foran det gamle Menighetshuset.

Dette bildet tar vi med som en utfordring til kjøperne av kalenderen: Hvem sang i Ski Damekor i 1938 og er med på dette bildet? Informasjon kan gis til Torger Nore, tlf. 64 87 00 68.

Bilde nr.: 213 - 162 - 19

Hønene på Sørli – ved Boger – får mat – 1931

Alette Spong kjøpte plassen Sørli på ca. 10 mål innmark av sine foreldre. Bruket med 2 kyr, noen ungdyr, 2 griser og noen høner ga ikke stort utkomme, så Alette Spong spedde på inntekten med å sy klær for folk.

Hun giftet seg med Oscar Spong, som var like gammel som henne og innvandrer fra Sverige. Han hadde jobbet som rallar, bl.a. på Vemorkanlegget på Rjukan, før han havnet i Ski. Her var han først husmaler og senere arbeidet han som veivokter på Siggerudveien.

*Informant: Alvilde Gjevik
Bilde nr.: 213 - 172 - 22*

Ola Hagen – 1928

«Ola liten» var gråsteinsmurer og murte grunnmurer til hus, låver og potetkjellere rundt om i distriktet.

Gråsteinsmurene ble laget av bergarten på stedet, og murerne kilte steinen; de boret hull og tvang en kile ned så det ble rette, fine bruddflater. Murerne tok også ofte arbeid på steinbruddene, som det var flere av i kommunen og pukket stein til veiene.

Ola Hagen bodde hos datteren sin, Inga Grønset på Fagernes (Siggerud) til han døde.

*Informant: Alvilde Gjevik
o.fl.
Bilde nr.: 213 - 172 - 23*

Krokhol 1934

Kåre Gjevik hjelper faren sin, Kasper Gjevik, med potetopptaking på Krokhol i 1934.

Kasper Gjevik forpaktet gården for kommunen fra 1917 og levde bra av jorda, med 16 dyr på bås, griser og to hester. Om vinteren kjørte han tømmer, og på vårparten jobbet han på Krokhol. Saga lå ved oppkjørselen til Krokhol, der det nå er blitt golfbane.

Kåre Gjevik flyttet til småbruket på Sagstua etter krigen, der bodde han med kone og tre barn og drev bruket ved siden av hugst og sagbruksarbeid.

Informant: Alvilde Gjevik

Bilde nr.: 213 - 172 - 05

Skogsarbeid i Ski kommune- skoger under krigen

Kåre Gjevik (t.v.) og Erling Fjeldstad (t.h.) arbeidet på lag i mange år. Her hogger de reisved. Det var ikke lett å skaffe klær og mat til disse sliterne under krigen. Kåre Gjeviks kone, Alvilde Gjevik, sydde om og lappet det hun kunne, stekte potetlomper i stabler, og en sjelden gang når det var kjøtt å koke av, laget hun lapskaus til niste. 50 gram kafferusk i måneden ga ikke mange kaffekoppene over bålet.

Det var ingenasjoner å gå inn i, så rastene kunne ikke bli lange om vinteren. Svette som karene var, ble de fort for kalde.

Kåre Gjevik begynte som full arbeidskar 14 år gammel og arbeidet sammen med faren i skogen. Hele tiden, til han var 70 år gammel, jobbet han med hest som trekkraft. Det var opp klokka 5 om morgenen, for hesten måtte få spise i ro og mak i to timer før de dro ut i skogen. Arbeidsdagen varte til klokka 5, da de kom hjem igjen.

*Informant: Alvilde Gjevik
Bilde nr. 213 - 172 - 02*

Sykkel-auksjon med populær lensmann.

Sykkel-auksjoner ble svært populære etter krigen. De ble avholdt i bakgården i Kvakkestadgården, og samlet mye folk. Foruten sykler ble det også solgt annet hittegoods, helst klokker og smykker. Syklene som ble solgt, var ofte tjuvegods som ble funnet langs veier og streder og innringt til lensmannskontoret. Det hendte at sykkel-eiere kunne finne igjen sine tapte sykler før eller under auksjonene. Det kunne også forekomme at ektefeller begge ønsket å kjøpe samme gjenstand, og begynte å by over hverandre. På slutten av en auksjonsdag kunne det gå fort for seg, og prisene ble urealistisk høye. Men stemningen var alltid høy, og morsomheter og kvikke replikker falt tett.

Bildet er fra tiden 1965–70, antagelig 1968. Det er lensmann Odd Aamodt som leder auksjonen, en jobb lensmannen likte godt. Med seg hadde han en lensmannsbetjent – aspirant, dessuten en 1. betjent. Frøken Brynhild Hognestad tok imot pengene. Hun satt i kassa på lensmannskontoret i 30 år. Med på bildet er også lensmannens sønn, Tutto (Thor-Anders).

Odd Aamodt kom til Ski som lensmannsbetjent fra Skiptvedt i 1946. Fra 1962 ble han lensmann, og fikk i alt 43 år her. Idag er Aamodt en sprek pensjonist.

ØB-foto.

På sykkeltur

Sykkel er et fint fremkomstmiddel. Her er «gjengen» fotografert på Siggerudvegen i en tid da det nok var adskillig mindre trafikk enn idag. Bildet er nemlig tatt ca. 1920.

Hvis noen vet hvem som kan være med på bildet, er Historielaget interessert i navnene. Tre av syklistene er kjent: Ole Myrvoll, Signe Solberg (f. Myrvoll) og Sverre Gjevik.

Bilde nr.: 213 - 172 - 20

Herredsstyremøte i 1918

I 1878 fikk Kråkstad herred sitt første faste lokale. I de første årene etter innføringen av kommunalt selvstyre i 1837 ble herredsstyremøtene holdt på forskjellige gårder i Kråkstad og Ski. I perioden 1854–78 var det et slags kommunelokale på Kråkstad skole dit man hadde flyttet det gamle våpenhuset ved Kråkstad kirke. Fra 1878 ble herredsstyremøtene holdt på Kjeppestad.

Bildet er tatt i 1918 da herredsstyret hadde 12 representanter fra Kråkstad og 16 fra Ski. Det er muligens 14 av de siste som her er samlet til fotografering.

Bare fem av dem er identifisert, nemlig sittende fra venstre nr. 3, 4 og 6: Lars Larsen, J.F. Strand, Chr. Bjørnebråten, stående nr. 6 og 7: Kasper Gjevik, Hans Haugland.

*Informant: Ivar Johnsen
Bilde nr.: 213 - 172 - 01*

Herredshuset på Kjeppestad

På ekserserplassen ved Ski annekskirke sto et gammelt telthus som i nødsårene omkring 1800 ble tatt i bruk som kornmagasin. Etter å ha utspilt sin rolle som nødlager ble det revet og halvparten av materialene benyttet da det, i restaurert skikkelse, ble kommunelokale på Kjeppestad i 1878 – «et beleilig sted nær grensen mellom herredets to sogn». (Kråkstad har fortsatt sitt telthus stående på kirkebakken). Der var også bolig for distriktets jordmor, og Kraakstad Sparebank holdt til her fra 1879 fram til 1912 da den flyttet inn i egen gård ved Ski stasjon.

Den gjenoppførte magasinbygningen bærer tydelig preg av tidens sveitserstil, taket har stort utheng og bislaget har mye snekkerglede. Etter kommunedelingen i 1931 måtte man finne nye lokaler.

Bilde fra Bygdeboka bind I, 1929.

Bogers Hotell

Bildet er tatt ca. 1927 i kaféen på Bogers hotell som det het den gang. Det er nå gavebutikk i den delen av bygningen.

Damen ved disken er Hjørdis Arnesen, f. Jensen som arbeidet i flere år som serveringsdame ved hotellet. Ellers besto betjeningen av kokke, kjøkkenpike og stuepike som alle hadde nok å gjøre.

Det var innskrenket ølrett. Et smørbrød kostet den gang 15 øre. Hotellet hadde fastboende gjester som til og med fikk ferdig påsmurt matpakke når de gikk på arbeidet.

Informant: Kari Krosshavn

Bilde nr.: 213 - 120 - 02

«Hotellet»

Ski hotell er idag det siste av de store, gamle trebygningene i Ski sentrum. Det ble bygget i 1916 og påbygd i 1923 av daværende eier Boger. Kafédriften foregikk i underetasjen i den påbygde delen til venstre på bildet.

Opplysninger fra «Ski i gamle dager», Ski skolestyrekontor -84.

Ski sentrum 60 år før Ski storsenter

Etter at A/S Træskos fabrikk brant ned i 1921, oppførte trelasthandler A. Norum Skibyens største forretningsgård. Bildet er tatt i 1935 da Ski Manufaktur hadde sine lokaler på hjørnet, ved siden av «Titt Inn» og Norums egen forretning, A/S Ski Bygg. Firmaets lagerbygninger sees til høyre i bildet. Til venstre for den nederste inngangen var Ski Postkontor i perioden 1923–59, derav navnet «Postgården». Innenfor stakittet i enden av huset hadde postmesteren en liten have. I annen og tredje etasje var det leiligheter.

I forgrunnen til venstre ligger forretningsgården «Nygård» som ble revet i 1978. I bakgrunnen Kornmagasinet som ble oppført under første verdenskrig. Ski Korn- og Frørenseri tok det i bruk i 1928, og da det ble revet i 1962 hadde det i flere år gjort tjeneste som lagerlokale. Det lille huset til venstre er den første spede begynnelsen til Ski Mek. Verksted som ble etablert midt på 1930-tallet.

*Informant: Ivar Johnsen
Bilde nr.: 213 - 47 - 04*

Jernbanevegen i 1939

Her har vi med den nyoppførte Sentrumsgården. Nærmest er Ski Glassmagasin, dernest H. Solheims kjøttforretning, Øynos skotøymagasin og på hjørnet Postkaféen (senere «Titt Inn».) I etasjene over er det leiligheter. Bygningen ble forlenget i 1959, men nå er også den og huset på naboeiendommen «Rom» jevnet med jorden.

Informant: Ivar Johnsen
Bilde nr.: 213 - 196 - 13

Takk!

Vi takker alle som har hjulpet oss med bilder og opplysninger til årets kalender.

Takk også til alle som hjelper oss med å selge kalenderen.

De fleste bildene finnes i Ski Historielags fotoarkiv, og Forbundsmuseet har hjulpet oss med fotoarbeidet.

Østlandets Blad har trykket kalenderen for oss.

Anita Gervin   Ivar Johnsen   Aase Klohs
Kari Krosshavn   Torger Nore